

โครงการสัมมนาทางวิชาการ

“กำเนิดและพัฒนาการของตลาดสดและผู้ค้ารายย่อยในภาคอีสาน”

หลักการและเหตุผล

ตลาดสดมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยในหลายด้าน ในด้านเศรษฐกิจ คือเป็นแหล่งกระจายสินค้า การซื้อขายแลกเปลี่ยนทำให้เกิดการหมุนเวียนของรายได้ ในด้านอาหารและสุขภาพ ตลาดสดถือว่าเป็นศูนย์รวมของอาหารสดที่คนไทยบริโภคในชีวิตประจำวัน อย่างเช่นผักสด ผลไม้ เนื้อสัตว์ อาหารแห้ง เครื่องปรุงต่างๆ ความสะอาด ความเพียงพอของปริมาณอาหาร คุณภาพของสินค้าที่ขายในตลาดสด ย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้คนในวงกว้าง ในด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งเศษเหลือที่มาจากผักสด เนื้อสัตว์ หรืออื่นๆ หากไม่มีการจัดการที่ดี ก็จะทำให้เกิดการเน่าเสีย ชะล้างลงไปสู่มแม่น้ำลำคลอง หรือเป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรค สัตว์ แมลง ก่อความเดือดร้อน รำคาญ หรืออันตรายต่อประชาชนได้ นอกจากนี้ตลาดสดยังเป็นหน่วยทางสังคมและวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่เกี่ยวข้อง มิได้จำกัดอยู่เฉพาะการแลกเปลี่ยนค้าขาย หรือความสัมพันธ์ในทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ขยายไปเรื่องงานบุญ ประเพณี หรืออื่นๆอีกมาก อย่างไรก็ตามในปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมไปมาก โดยเฉพาะการกลายเป็นเมือง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ทำให้เกิดคำถามว่า ตลาดสด มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และสามารถตอบสนองความต้องการแบบใหม่ได้หรือไม่ แค่นั้น และนอกจากนั้น ที่มาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันคือตลาดแบบโมเดิร์นเทรด ซึ่งขายสินค้าประเภทเดียวกับตลาดสด แต่มีบริการอื่นๆ รวมอยู่ด้วย ประกอบกับความสะดวกสบาย ตอบสนองต่อความต้องการการใช้ชีวิตสมัยใหม่ จึงเกิดคำถามหรือข้อสงสัยว่า ตลาดสดได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของตลาดโมเดิร์นเทรดอย่างไร มีการปรับตัวอย่างไรบ้าง

โครงการวิจัย กำเนิดและพัฒนาการของตลาดสด ตลาดนัด และผู้ค้ารายย่อยในภาคอีสานเป็นโครงการเมธีวิจัยอาวุโสของ สกว. มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากำเนิดและพัฒนาการของตลาดสด ตลาดนัด และผู้ค้ารายย่อยในภาคอีสาน วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบการค้าของผู้ค้ารายย่อยในตลาดดังกล่าวกับวัฒนธรรมและเศรษฐกิจในวงกว้าง เพื่อชี้ให้เห็นถึงการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของผู้ค้ารายย่อย และเพื่อค้นหาข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาดดังกล่าวและผู้ค้ารายย่อย เพื่อส่งต่อไปยังผู้กำหนดนโยบายและผู้เกี่ยวข้อง ในแผนงานวิจัยโครงการวิจัยนี้จะมีการสร้างหรือพัฒนาทีมวิจัยขึ้นมา และจะมีการแลกเปลี่ยนความรู้การวิจัย และเผยแพร่ความรู้จากการวิจัยไปสู่นักวิจัยกลุ่มอื่นๆ ที่

เกี่ยวข้อง และไปสู่แก่นนโยบายด้วย ในแผนงานวิจัยปีที่ 1 โครงการวิจัยนี้กำหนดให้มีการประชุมทางวิชาการ จึงได้เกิดโครงการประชุมทางวิชาการขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการสัมมนา

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย “กำเนิดและพัฒนาการของตลาดสดและผู้ค้ารายย่อยในภาคอีสาน”
2. เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดสดและผู้ค้ารายย่อย เพื่อปรับปรุงงานวิจัยที่ทำไปแล้วในปีแรกและปีต่อไป

กำหนดการสัมมนาวิชาการ
“กำเนิดและพัฒนากาของตลาดสดและผู้ค้ารายย่อยในภาคอีสาน”

วันเสาร์ที่ 23 มิถุนายน 2561

ณ ห้องประชุม 2 อาคาร 5 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เวลา	กิจกรรม
08.00	ลงทะเบียน (หน้าห้องประชุม อาคาร 5 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)
09.00 -09.15	พิธีเปิด รายงานความเป็นมาของโครงการ โดย ศ.สุวิทย์ วีระศาสตร์ เมธีวิจัยอาวุโสและหัวหน้าโครงการ ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน โดย รศ.ดร.กุลธิดา ท้วมสุข คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
09.15 -11.00	ทีมวิจัยนำเสนอรายงานกำเนิดและพัฒนากาตลาดสด และผู้ค้ารายย่อยในภาคอีสาน <ul style="list-style-type: none"> ● ตลาดสดและผู้ค้ารายย่อยในเมืองขอนแก่น โดย รศ.ดร.บัวพันธ์ พรหมพักพิง (มหาวิทยาลัยขอนแก่น) ● ตลาดสดและผู้ค้ารายย่อยในเมืองอุบลราชธานี โดย ผศ.ดร.สมศรี ชัยวงษ์ (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) ● ตลาดสดและผู้ค้ารายย่อยในเมืองสุรินทร์ โดย อ.ดร.จักรพงษ์ เจือจันทร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์) ● ตลาดสดและผู้ค้ารายย่อยในเมืองนครพนม โดย อ.ดร.นิลวดี พรหมพักพิง (มหาวิทยาลัยขอนแก่น) ● สังเคราะห์และสรุปผลการวิจัยตลาดสดและผู้ค้ารายย่อย โดย ศ.สุวิทย์ วีระศาสตร์ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น) รับประทานอาหารว่างในที่ประชุม
11.00 -12.00	วิจารณ์และเสนอแนะ โดย ศ.ดร.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) และ รศ.ดร.กนกวรรณ มะโนรมย์ (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) ดำเนินการอภิปราย โดย อ.ดร.เบญจวรรณ นาราสัจจัน (มหาวิทยาลัยขอนแก่น)
12.00 - 13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา	กิจกรรม
13.00 - 15.00	<p>อภิปราย “อนาคตตลาดสดในสังคมไทยจะ何去何ตน”</p> <p><i>อ.พรพิไล เลิศวิชา (เมธีวิจัยอาวุโส สกว. ปี 2546)</i></p> <p><i>ผศ.สุวิดา ธรรมณีนวงศ์ (มหาวิทยาลัยศิลปากร)</i></p> <p><i>อ.ดร. จิราธร ชาตศิริ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น)</i></p> <p><i>คุณมนตรี ประเสริฐรุ่งเรือง (ผอ.ศูนย์การค้าพารามนตรา (ตลาดป.รุ่งเรือง) อ.กระนวน จ.ขอนแก่น)</i></p> <p><i>ด.ต.พิทักษ์ ต่อยอด (นายก อบต.บ้านฝาง จ.นครพนม)</i></p> <p>ดำเนินการอภิปราย</p> <p><i>โดย อาจารย์ธีรพงศ์ ไชยมังคละ (มรภ.จันทร์เกษม)</i></p> <p>รับประทานอาหารว่างในที่ประชุม</p>
15.00 - 15.30	เปิดฟังข้อเสนอแนะ
15.30	<p>ปิดการสัมมนา</p> <p><i>โดย ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์ (รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)</i></p>

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักวิชาการในมหาวิทยาลัยและนักศึกษาบัณฑิตศึกษา ประมาณ 40 คน
2. ผู้บริหารองค์การบริหารท้องถิ่นที่มีตลาดและเจ้าของตลาดประมาณ 20 คน

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เป็นการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการวิจัยต่อวงวิชาการและสาธารณะ
2. ได้รับฟังข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการวิจัยในปีที่ 2 และ 3

ผู้สนับสนุนการสัมมนา

1. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
2. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. กลุ่มวิจัยความอยู่ดีมีสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืน(WeSD) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. สาขามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น